

13.06.2023

Asia/14

§ 353

Saunalahden/Fastholman selännemetsän ja Kipparlahdensilmukan EV-alueen puistosuunnitelmien hyväksyminen, Itäbaana, Herttoniemi

HEL 2022-014550 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat projektipäällikkö Jari Hurskainen, yksikön päällikkö Katriina Arrakoski ja liikenneinsinööri Ilari Heiska. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Amanda Pasanen: Pyydän asian pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Amanda Pasasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382
katriina.arrakoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus VIO 6352/1
- 2 Suunnitelmapiiustus VIO 6352/1
- 3 Suunnitelmaselostus VIO 6173/1
- 4 Suunnitelmapiiustus VIO 6173/1
- 5 Vuorovaikutusmuistio
- 6 Muistutusten käsittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä seuraavat puistosuunnitelmat:

- Kipparlahdensilmukan EV-alue, suunnitelmapiiustus nro VIO 6352/1 (liite 2)

- Saunalahden/Fastholman selännemetsä välillä Kipparlahden ylikukikäytävä-Hiihtäjäntie, suunnitelmapiirustus nro VIO 6173/1 (liite 4)

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualueena ovat Kipparlahdensilmukka nimisen kadun ja Itäväylän välissä oleva suojaviheralue (EV) (jäljempänä Kipparlahdensilmukan EV-alue) ja Saunalahden/Fastholman selännemetsä välillä Kipparlahden ylikukikäytävä-Hiihtäjänkuja (jäljempänä Saunalahden/Fastholman selännemetsä) sijaitsevat Herttoniemen (43.) kaupunginosassa, osa-alueella Länsi-Herttoniemi (431). Nyt hyväksyttävien alueiden kokonaispinta-ala on yhteensä noin 1,6 hehtaaria.

Kipparlahdensilmukan EV-alue on 9.3.2023 voimaan tullessa asemakaavassa nro 12624 osoitettu suojaviheralueeksi (EV). Sen eteläreunalle, Itäväylän suuntaisesti on asemakaavassa osoitettu pyöräilylle varattu alueen osa (pp).

Saunalahden/Fastholman selännemetsä on läntisen alueen osalta osoitettu asemakaavassa nro 12624 (tullut voimaan 9.3.2023) lähivirkistysalueeksi (VL), jolle on Itäväylän suuntaisesti osoitettu pyöräilylle varattu alueen osa (pp). Lisäksi suunnittelualue sijoittuu asemakaavassa nro 3297 (vahvistettu 1953) ja nro 3689 (vahvistettu 1955) osoitetuille puistoalueille.

Kipparlahdensilmukan EV-alueen ja Saunalahden/Fastholman selännemetsän puistosuunnitelmat liittyvät katusuunnitelmiin 31556/1, 31557/1, 31558/1, 31559/1. Suunniteltavat alueet liittyvät läheisesti toisiinsa niin alueellisesti kuin ratkaisujen näkökulmasta, mistä syystä puistosuunnitelmat on tarkoituksenmukaista hyväksyä samalla päätöksellä. Katu- ja puistosuunnitelmat on tarkoitettu hyväksyä samassa lautakunnan kokouksessa.

Puistosuunnitelmat pohjautuvat Itäbaanan alustavaan yleissuunnitelmaan (v. 2014), yleiskaavan baanaverkkoon (v. 2016) ja Kivinokan asemakaavaan nro 12624 (v. 2023) sekä muihin suunnittelualueita koskeviin voimassa oleviin asemakaavoihin. Puistosuunnitelmissa mahdollistetaan Itäbaanan rakentaminen Kulosaaren ja Herttoniemen välillä. Baanat ovat pyöräiliikenteen runkoväyliä, jotka yhdistävät seudun suurimmat asuinalueet suuriin työpaikkakeskittymiin. Lähtökohtana on ollut suunnitella mahdollisimman houkutteleva Itäbaanan osuus, joka olisi turvallinen, suora, vaivaton ja miellyttävä käyttää. Edellä mainitut seikat ovat oleellisia onnistuneen ja ympäristöön sopivan pyöräilyn suunnittelussa.

Suunnittelualue käsittää Tupasaarentien ja Hiihtäjänkujan välisen osan Itäbaanaa sisältäen Kipparlahdensilmukan ja Kipparlahden ylikulkukäytävän välisen alueen sekä Saunalahden/Fastholman selännemetsän puistoalueen eteläosan.

Kipparlahdensilmukan EV-alue on puoliavoin puustoinen puistoalue Länsi-Herttoniemessä, joka rajautuu etelässä metroon ja pohjoisessa Kipparlahdensilmukkaan. Baana sijoittuu EV-alueen eteläosaan. Pääosa EV-alueesta säilyy ennallaan.

Saunalahden/Fastholman selännemetsä on laaja metsäinen puistoalue Länsi-Herttoniemessä, joka rajautuu etelässä metroon, lännessä Herttoniemen siirtolapuutarhaan ja Kipparlahdensilmukkaan ja idässä Herttoniemen kerrostaloihin sekä Hiihtäjänkujaan. Pohjoisessa siirtolapuutarhan ja kerrostalojen välisellä alueella puisto jatkuu meren rantaan asti. Baana sijoittuu Saunalahden/Fastholman selännemetsän puistoalueen eteläosaan. Pääosa puistoalueesta säilyy ennallaan.

Suunnitelma Kipparlahdensilmukan EV-alue VIO 6352/1

Suojaviheralueen eteläosaan osoitettu Itäbaana on 4 m leveä, kaksisuuntainen pyörätie. Itäbaanan vieressä oleva jalkakäytävä on 2 m leveä. Jalkakäytävän viereen pengeralueelle ja uuden sillan kohdalle on suunniteltu suojakaide. Se levytetään, mikä vähentää metron äänen kantautumista Herttoniemen siirtolapuutarhalle. Levyihin on suunniteltu baanau suuntaan näkyvää katutaidetta.

Suunnittelualue liittyy lännessä Kipparlahdensilmukan pyörätiejärjestelyihin. Itä-päässä uuden rakennettavan sillan jälkeen Itäbaana jatkuu puistoalueella metroradan vieressä Herttoniemen suuntaan.

Suojaviheralueella baana rakennetaan asemakaavassa pyöräilylle varatulle alueen osalle. Rakennettava alue on puustoinen, jossa on olemassa olevaa monilajista puustoa ja muuta kasvillisuutta. Baanan ja sen luiskien kohdalla oleva puusto poistetaan kokonaisuudessaan. Rungon halkaisijaltaan yli 20 cm puustoa poistetaan n. 52 kpl. EV-alueella oleva vanha työmaatie hyödynnetään rakennusvaiheessa, jonka jälkeen se metsitetään lehti- ja havupuun metsätaimilla, joukossa muutama kookkaampi puuntaimi. Pääosa EV-alueesta säilyy ennallaan.

Jyrkempiin 1:2 ulkoluiskiin tulee osin metsitystä useamman puulajin sekaistutuksena. Muilta osin luiskien verhoilussa hyödynnetään alueelta kuorittua pintamaata ja siinä olevaa siemenpankkia. Kierrätettyä pintamaata käytetään myös alueen niittyjen perustamiseen. Uudet niityt tukevat Helsingin niittyverkostoa.

Itäbaanan pohjoisreunan sisäluiska on 1:3 tai loivempi ja luiska nurmetetaan. Kallioleikkauksen kohdalle 1,5 m leveään sisäluiskaan tulee sepelipinta kohtaan, johon ei saada kasvillisuudelle riittävästi kasvustatilaa.

Itäbaanan toteutus vaati kalliolouhintoja sekä baanasillan rakentamista Kipparlahdensilmukan yli. Sillan alle tulevat luiskat on suunniteltu kenttäkivipintaisiksi.

Mahdollisessa tulvatilanteessa Itäbaanan vedet virtaavat Kipparlahdensilmukan pohjoispuoliselle viheralueelle ja sieltä edelleen mereen. Tasauseriaate on kuvattu tarkemmin suunnitelmaselostuksessa (liite 1).

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevan asemakaavan nro 12624 mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Suunnitelma Saunalahden/Fastholman selännemetsä VIO 6173/1

Suunnittelualue kokonaisuudessaan on Tupasaarentien ja Hiihtäjänkujan välinen osa Itäbaanaa. Puistosuunnitelma sisältää Kipparlahden ylikulkukäytävän ja Hiihtäjänkujan välisen alueen.

Lähivirkistysalueella ja puistoalueilla Itäbaana on 4 m leveä, kaksisuuntainen pyörätie. Itäbaanan vieressä oleva jalkakäytävä on 2 m leveä. Jalkakäytävän viereen pengeralueelle ja sillan kohdalle on suunniteltu suojakaide, jonka yhteispituus on noin 200 metriä. Se levytetään, mikä vähentää metron äänen kantautumista Herttoniemen siirtolapuutarhalle. Levyihin on suunniteltu baanan suuntaan näkyvää katutaidetta. Puiston nykyisen, Herttoniemen siirtolapuutarhan kaakkoispuolella olevan ja Kipparlahdensilmukkaan liittyvän puistoraitin sijaintia muutetaan pohjoisemmaksi Kipparlahden ylikulkukäytävän rakentamisen vuoksi ja se liitetään nykyiseen raittiin. Puistoraitti palvelee talviaikaan latuna.

Metroradan ja siirtolapuutarhan välinen puistoalue on kapea ja korkeusero on suurimmillaan noin 10 m, lisäksi puistoraitin taso laskee alueella useita metrejä. Penkereen rakentaminen edellyttää sen alaosaan tukimuurin, joka lautauritetaan. Tasoerosta johtuen raitin viereen tarvitaan sekä tukimuuri että luiska kaltevuuteen 1:1,5. Tukimuuri on betoni- ja uritettupintainen ja väriltään harmaa. Muurin korkeus vaihtelee, se on korkeimmillaan noin viisi metriä. Muurin päälle on esitetty työturvakaide.

Puistossa sijaitsevan vanhan tien linjalla nykyisin kulkeva polku parannetaan noin kaksi metriä leveäksi, valaisemattomaksi kivituhkapintaiseksi puistoraitiksi. Raitti sovitetaan mahdollisimman hienovaraisesti

ympäristöönsä niin, että puita joudutaan poistamaan mahdollisimman vähän.

Siirtolapuutarhan eteläpuolella olevat viisi palstaa siirretään siirtolapuutarhan pohjoisosaan. Aiemmin kaavoittamaton alue, jossa edellä mainittu viisi palstaa sijaitsivat, on nyt uudessa Kivinokan asemakaavassa lähivirkistysaluetta, joka on otettu osaksi Saunalahden/Fastholman se-lännemetsän puistosuunnitelmaa.

Puistoalueella baana sijoittuu metsäalueelle, jossa on olemassa olevaa eri-ikäistä ja erikokoista puustoa ja muuta kasvillisuutta. Baanan ja sen luiskien kohdalla oleva puusto poistetaan kokonaisuudessaan. Rungon halkaisijaltaan yli 20 cm puustoa poistetaan n. 136 kpl. Uusia puita istutetaan baanan itäpäähän ja siirtolapuutarhan kohdalle. Tukimuurin viereinen luiska istutetaan monilajisilla ja kerroksellisilla pensasistutuksilla. Siirtolapuutarhan kohdalle istutetaan puiden lisäksi pensaita. Osa jyrkistä 1:2 luiskista metsitetään useamman puulajin sekaistutuksena. Muilta osin luiskien verhoilussa hyödynnetään alueelta kuorittua pintamaata ja siinä olevaa siemenpankkia. Kierrätettyä pintamaata käytetään myös alueen niittyjen perustamiseen.

Kallioleikkauksen kohdalle 1,5 m leveään maaluiskaan tulee sepelipinta kohtaan, johon ei saada kasvillisuudelle riittävästi kasvualustatilaa.

Itäbaanan eteläreunalle ja siirtolapuutarhan kohdalle tulee niitty. Baanan reunaniittyyn käytetään Kipparlahden silmukan kiertoliittymän ja pysäköinnin alle jäävältä alueelta saatavan nykyisen niityn pintamaata olemassa olevan siemenpankin hyödyntämiseksi ja olevan kasvualustan hyödyntämiseksi.

Kipparlahden ylikulkukäytävä on uusi silta, jota pitkin baanan linjaus kulkee metroradan vieressä Kipparlahdensilmukan yli jatkuen tälle puistoalueelle. Sillan jälkeen Itäbaana jatkuu metroradan vieressä korkealla penkereellä.

Sillan alle tulevat luiskat on suunniteltu kenttäkivipintaisiksi. Kenttäkiveys jatkuu myös sillan alla olevan pysäköintialueen ympärille.

Baanasillan ja metrosillan alle rakennetaan 12 auton pysäköintialue, joka palvelee Vanhankaupunginselän virkistysalueelle saapumista. Sijoittuminen puistoalueelle on huomioitu puistosuunnitelmassa eikä vaikuta puiston käytettävyyteen.

Mahdollisessa tulvatilanteessa Itäbaanan vedet virtaavat sekä pohjoiseen, viheralueen kautta mereen, että kohti Hiihtäjänkujaa. Hiihtäjänkujalta vedet ohjataan hulevesitunneliin ja edelleen mereen. Tasauseriaate on kuvattu tarkemmin suunnitelmaselostuksessa (liite 3).

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevien asemakaavojen nro 3297, nro 3689 ja nro 12624 mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Suunnittelualueiden valaistus

Itäbaana ja puistoraitti Kipparlahdensilmukalta itään valaistaan uusilla pylväsvalaisimilla, jotka sijoitetaan pääosin pohjoispuoleiseen luiskaan. Pysäköintialue valaistaan siltojen alapintaan kiinnitettävillä valaisimilla. Vanhan tien linjalla kulkeva polku jätetään valaisematta.

Suunnittelualueiden esteettömyys

Suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoite-tason.

Vuorovaikutus

Vuorovaikutus on tehty samanaikaisesti alueeseen liittyvien katusuunnitelmien kanssa.

Puistosuunnitelmaluonnokset ovat olleet sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 2.–15.6.2021 välisen ajan. Suunnitelmaluonnosten esittelytilaisuus Herttoniemen siirtolapuutarhalaisille pidettiin 3.6.2021. Esillä olost ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen on tiedotettu alueen talouksiin postitetulla tiedotekirjeellä, kaupungin verkkosivuilla sekä Helsingin Uutisten paikallispainoksessa.

Asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon (liite 5).

Puistosuunnitelmaehdotukset ovat olleet nähtävillä 12.4 – 25.4.2023 välisen ajan. Suunnitelmien nähtävillä olost ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osallisille yleistiedoksiäntona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla.

Suunnitelmista on jätetty kaksi muistutusta.

Muistutusten käsittely

Muistutukset on käsitelty ja niihin annetut vastineet löytyvät liitteenä 6 olevasta muistiosta.

Kustannukset ja aikataulu

Puistojen kokonaispinta-ala on noin 1,6 ha.

Kipparlahdensilmukan EV-alueen puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 223 000 euroa eli noin 36,26 euroa/m² (alv 0 %).

Fastholman selännemetsän puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 914 000 euroa eli noin 91,40 euroa/m² (alv 0 %).

Kipparlahdensilmukan EV-alue kuuluu kunnossapitoluokkiin A3/R3 (käyttöviheralue), B4/A4 (avoin alue), C1/M2 (lähimetsä)

Fastholman selännemetsän suunnittelualue kuuluu kunnossapitoluokkiin A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttöviheralue), B3/A3 (maisemaniitty), C1/M2 (lähimetsä). Ensimmäinen tunnus on ABC-hoitoluokan tunnus ja jälkimmäinen uuden RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokka.

Itäbaana ja sen viereinen jalkakäytävä kuuluvat ylläpitoluokkaan A.

Suunnittelualueen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 10 500 euroa, 0.67 euroa/m² (alv 0%).

Puistojen rakentamiseen osana Itäbaanaa on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2023 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 04 01 01, Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia. Puistosuunnitelmat mahdollistavat puiston kautta kulkevan Itäbaanan sekä baanin viereen rakennettavan jalkakäytävän uudisrakentamisen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 1-3 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus 30 §

Tiedoksianto

Päätös toimitetaan yleistiedoksiantona, koska vastaanottajia on yli 30/ henkilöiden lukumäärää ei tiedetä.

Asiakirjan nähtäville asettamisesta ilmoitetaan viranomaisen verkkosivuilla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

13.06.2023

Asia/14

Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382
katriina.arrakoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus VIO 6352/1
- 2 Suunnitelmapiirustus VIO 6352/1
- 3 Suunnitelmaselostus VIO 6173/1
- 4 Suunnitelmapiirustus VIO 6173/1
- 5 Vuorovaikutusmuistio
- 6 Muistutusten käsittely

Oheismateriaali

- 1 Muistutukset

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen
Rakennukset ja yleiset alueet / tilat -palvelut/Hildén
Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelu-yksikkö/Krook